

**УПРАВЛІННЯ ІНФРАСТРУКТУРНИМ РОЗВИТКОМ
ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ**

Спеціальність «Публічне управління та адміністрування»

МИКОЛАЄЦЬ О.Д.

(підпис)

Науковий керівник,

д.е.н., професор ШКІЛЬНЯК М.М.

(підпис)

Тернопіль – 2024

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ІНФРАСТРУКТУРНИМ РОЗВИТКОМ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ	
1.1. Сутність і об'єктивна необхідність інфраструктурного розвитку територіальної громади.....	5
1.2. Зміст механізму управління інфраструктурним розвитком територіальної громади	11
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ЧИННОГО МЕХАНІЗМУ УПРАВЛІННЯ ІНФРАСТРУКТУРНИМ РОЗВИТКОМ ДОСЛІДЖУВАНОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ	
2.1. Аналіз функціональної діяльності в процесі управління інфраструктурним розвитком територіальної громади й її організаційний супровід	
2.2. Оцінка існуючого стану інфраструктурного розвитку територіальної громади й управління ним	
РОЗДІЛ 3. ВДОСКОНАЛЕННЯ МЕХАНІЗМУ УПРАВЛІННЯ ІНФРАСТРУКТУРНИМ РОЗВИТКОМ ДОСЛІДЖУВАНОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ.....	33
ВИСНОВКИ.....	40
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	42
ДОДАТКИ.....	49

Вступ

Актуальність проблеми. Важливість і необхідність забезпечення сталості соціально-економічного і екологічного розвитку територіальних громад інститутом місцевого самоврядування з тим, щоб створити умови для якісного середовища життєдіяльності людей, обумовлює актуальність теми проведеного у кваліфікаційній роботі дослідження.

Аналіз останніх досліджень та наукових праць. Різномасштабні питання управління інфраструктурним розвитком територіальних громад, механізму такого управління й його удосконалення розкривають у власних дослідженнях Н. Андрусенко, І. Безена, Ю. Богаць, В. Бойченко, О. Бялковська, Вікторія А. Герцег, О. Віленчук, В. Дубницький, С. Кириченко, Н. Кривокульська, В. Решетило, М. Трещов, О. Цільник, М. Шкільняк, Л. Юрчук та інші дослідники. Поряд із цим, значимість питання вдосконалення механізму управління інфраструктурним розвитком територіальних громад сьогодні посилюють тенденції децентралізації влади й демократизації управління, забезпечення багатofункціональності територій, інформатизації галузей і сфер діяльності, залучення зацікавлених сторін до місцевого розвитку.

Метою кваліфікаційної роботи є розвиток теоретичних засад і формування пропозицій щодо удосконалення механізму управління інфраструктурним розвитком територіальної громади (Старосинявської селищної громади).

Завданнями кваліфікаційної роботи є:

- розкрити сутність і довести об'єктивну необхідність інфраструктурного розвитку територіальної громади;
- обґрунтувати змістове наповнення механізму управління інфраструктурним розвитком територіальної громади;
- здійснити аналіз функціональної діяльності в процесі управління інфраструктурним розвитком територіальної громади й її організаційний супровід;

- оцінити існуючий стан інфраструктурного розвитку ТГ й управління ним;

- навести рекомендації щодо удосконалення механізму управління інфраструктурним розвитком територіальної громади.

Об'єктом випускної кваліфікаційної роботи є процес управління інфраструктурним розвитком територіальної громади (Старосинявської селищної громади).

Предметом випускної кваліфікаційної роботи є теоретичні і практичні питання вдосконалення механізму управління інфраструктурним розвитком територіальної громади (Старосинявської селищної громади).

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ІНФРАСТРУКТУРНИМ РОЗВИТКОМ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

1.1. Сутність і об'єктивна необхідність інфраструктурного розвитку територіальної громади

Розкриваючи питання сутності і об'єктивної необхідності інфраструктурного розвитку територіальної громади, здійснимо змістову характеристику понять, якими ми будемо оперувати («територіальна громада», «інфраструктура», «інфраструктурний розвиток»).

Сутність поняття «територіальна громада» (ТГ) розкриває законодавство України (табл. 1.1).

Таблиця 1.1

Сутність поняття «територіальна громада» через призму законодавства України

№	Трактування і правовий акт, у якому воно зафіксоване
1	2
1	Конституція України. Територіальна громада – це жителі одного чи декількох населених пунктів, які добровільно об'єднуються в одну територіальну громаду для вирішення питань місцевого значення, а саме: обирають сільського, селищного чи міського голову, який очолює виконавчий орган ради та головує на засіданнях виконавчого комітету та ради, старост та депутатів ради, які представляють та захищають інтереси всієї громади; управляють майном, що є в комунальній власності; затверджують програми соціально-економічного та культурного розвитку і контролюють їх виконання; затверджують бюджети відповідних адміністративно-територіальних одиниць і контролюють їх виконання; встановлюють місцеві податки і збори відповідно до закону; забезпечують проведення місцевих референдумів та реалізацію їх результатів; утворюють, реорганізують та ліквідовують комунальні підприємства, організації і установи, а також здійснюють контроль за їх діяльністю; вирішують інші питання місцевого значення, віднесені законом до їхньої компетенції.
2	Європейська Хартія місцевого самоврядування. Одним із специфічних суб'єктів місцевого самоврядування є територіальна громада. Її специфіка полягає в тому, що на місцевому рівні можна розглядати перетворення територіальної громади з учасника управління на його первинного суб'єкта. Як відомо, під управлінням розуміють будь-який цілеспрямований вплив суб'єкта управління на об'єкт управління. Але в умовах самоврядування очевидно сильнішим є вплив управлінської системи самої на себе. Отже, є не дві системи – управлінська і та, якою управляють, а одна – самоуправлінська. Самостійність місцевого самоврядування, що знаходить свій вияв у організаційній і матеріально-фінансовій відокремленості, самостійному вирішенні місцевих справ у рамках компетенції, закріпленій законодавством, самостійній відповідальності органів і посадових осіб місцевого самоврядування.
3	Закон України «Про місцеве самоврядування». Територіальна громада - жителі, об'єднані постійним проживанням у межах села, селища, міста, що є самостійними адміністративно-територіальними одиницями, або добровільне об'єднання жителів кількох сіл, селищ, міст, що мають єдиний адміністративний центр.
4	Цивільний кодекс України. Територіальні громади є юридичними особами, мають свої рахунки, надходження..., можуть створювати комунальні підприємства, навчальні заклади, підприємницькі товариства, приймати участь в їх діяльності на загальних підставах.

Примітка. Сформовано на основі джерел [14; 33; 45]

Зміст понять «інфраструктура» й «інфраструктура територіальної громади» розкриває табл. 1.2.

Таблиця 1.2⁴

Змістове наповнення понять «інфраструктура» й «інфраструктура територіальної громади»[¶]

№ з/п	Назва і зміст поняття
1	2
1	«Інфраструктура (від лат. <i>infra</i> — "нижче", "під" та лат. <i>structura</i> — "будівля", "розташування") — сукупність галузей та видів діяльності, що обслуговують економіку, виробництво (транспорт, зв'язок, комунальне господарство, загальна і професійна освіта, охорона здоров'я та ін.). Інфраструктура включає основні споруди і послуги, зокрема, системи каналізації, водопостачання, електропостачання, від яких залежить розвиток як окремих населених пунктів, так і економіки в цілому, а також будівництво доріг, каналів, портів, мостів, летовищ, складів, енергетичного господарства, систем зв'язку, водопостачання, каналізації тощо» [15, с. 153].
2	Під інфраструктурою територіальної громади розуміємо сукупність виробничих об'єктів і об'єктів сфери послуг, їх будівель і споруд, комунікацій, а також організацій різних типів (органи місцевого самоврядування і самоорганізації населення, ЦНАП, громадські організації, бізнес-центри та ін.), які необхідні для функціонування ТГ.

Примітка. Сформовано на основі джерела [15].[¶]

Інфраструктуру територіальної громади необхідно розглядати з позицій системного, структурного, ресурсного й інших підходів. Так, звертаючись до структурного підходу, представимо інфраструктуру ТГ наступним чином (рис. 1.1).

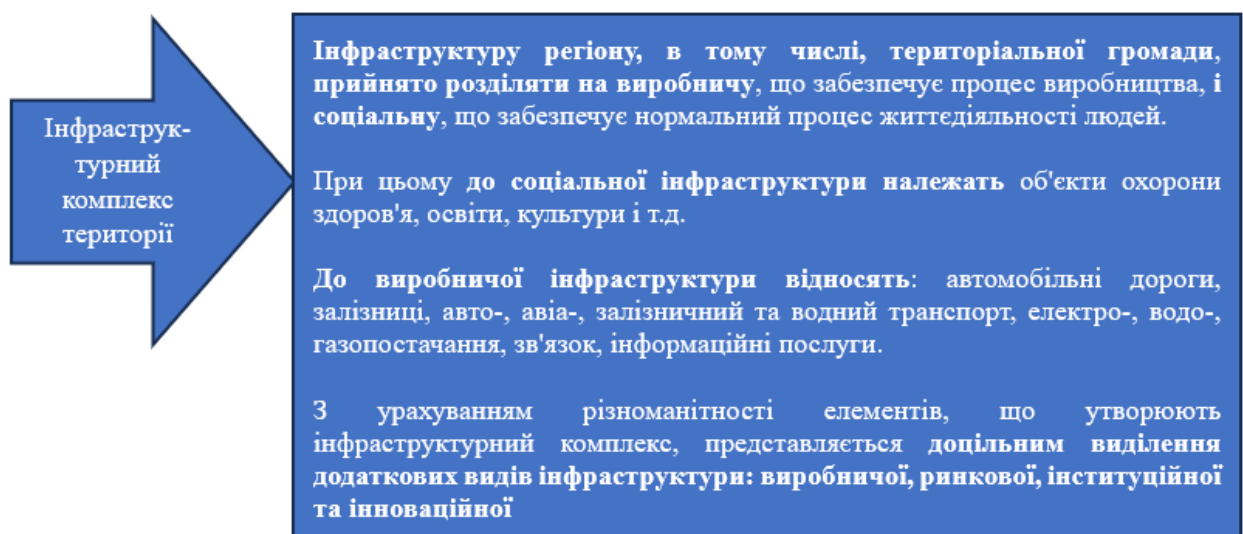

Рис. 1.1. Структурне представлення інфраструктури ТГ

Примітка. Сформовано автором з використанням джерела [42]

Подібну точку зору знаходимо у джерелі [26], де інфраструктура розподілена на: виробничу і соціально-побутову (рис. 1.2).

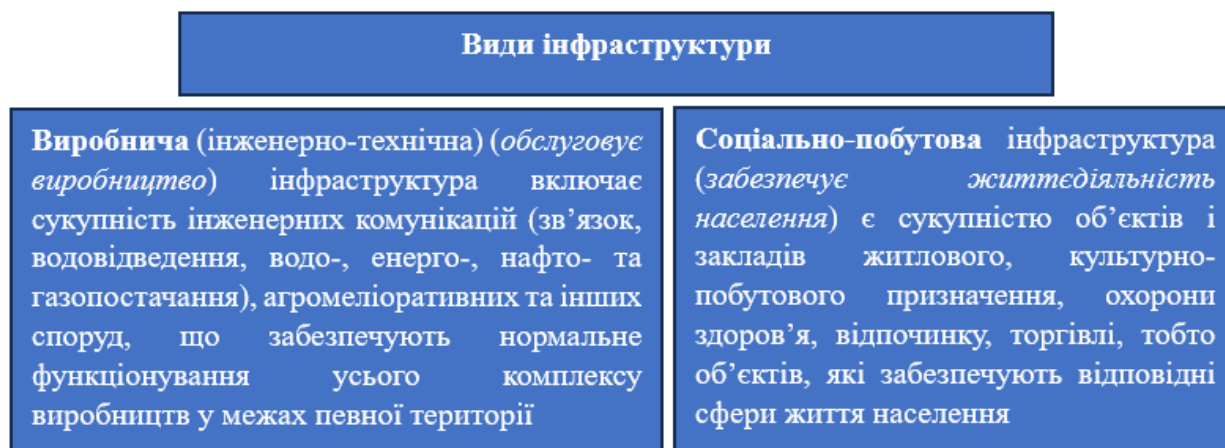

Рис. 1.2. Види інфраструктури (за її виробничим і соціальним призначенням)

Примітка. Наведено за джерелом [26]

У свою чергу, у відповідності до джерела [7], соціально-побутова інфраструктура є частиною соціальної інфраструктури, загалом (табл. 1.3). Соціально-побутова інфраструктура поряд із іншими її видами забезпечує культурний, інтелектуальний, комунікаційний, безпековий та інші види розвитку територіальної громади і її жителів.

Таблиця 1.3

Види соціальної інфраструктури	
№ з/п	Види соціальної інфраструктури
1	2
1	Соціально-побутова інфраструктура метою якої є забезпечення комфортних умов проживання, благоустрою територій та якісного надання послуг побутового характеру. До складу цієї групи відноситься житлово-комунальне господарство, будівництво житлового фонду, обслуговування прибудинкових територій та місць відпочинку, надання послуг побутового характеру, торгівельна інфраструктура, тощо.
2	Рекреаційно-оздоровча інфраструктура. Її метою є підтримка належного рівня здоров'я населення та забезпечення його відтворення. До складу цієї групи відносять систему охорони здоров'я (включаючи надання первинної допомоги), туристично-рекреаційні об'єкти, заклади фізичної культури та спорту, політику та споруди для охорони навколишнього середовища тощо.

Продовження табл. 1.3

1	2
3	Освітньо-інтелектуальна інфраструктура , направлена на забезпечення рівня інтелектуального капіталу місцевого населення та створення умов для накопичення знань та розвитку економіки територіальної громади, заснованої на знаннях. Включає в себе всю систему освіти (від дошкільної до вищої), систему позашкільного навчання, а також сферу науки.
4	Соціально-культурна інфраструктура , направлена на культурний та духовний розвиток молодих поколінь, надання можливостей для культурного відпочинку населення, духовного розвитку суспільства та збереження національно-культурних особливостей нації. Включає в себе заклади культури, національні культурні пам'ятки та систему духовного виховання.
5	Суспільно-політична інфраструктура , що має за ціль створення дієвої політики соціального розвитку в суспільстві, а також забезпечення безпеки та правопорядку. До складу цієї інфраструктури входять: система охорони правопорядку, інфраструктура апарату управління, система соціального забезпечення та підходи до політичного врядування.
6	Комунікаційна інфраструктура , що створює можливості для вільного пересування населення, а також можливостей встановлення зв'язків між собою. Вона включає громадський, пасажирський транспорт, якість та довжину транспортного сполучення, інфраструктуру телебачення та зв'язку, а також інформаційні комунікації.

Примітка. Сформовано на основі джерела [7]

Більш деталізована інформація щодо змістової характеристики тих видів інфраструктури, які формуються в ТГ з метою забезпечення її розвитку, розкриває табл. 1.4.

Таблиця 1.4

Види інфраструктури, які формуються в ТГ, і їх характеристика

№ з/п	Вид інфраструктури і її коротка характеристика
1	2
1	Виробнича інфраструктура «представляє собою комплекс галузей, за допомогою яких відбувається рух засобів і результатів виробництва між суб'єктами відносин виробництва і споживання матеріальних благ. Традиційно до переліку галузей виробничої інфраструктури включається транспортні комунікації (автошляхи, залізничні колії, порти, аеропорти, нафтопроводи, газопроводи, лінії електропередач і тощо), зв'язок тощо» [38].
2	Соціальна інфраструктура є сукупністю галузей соціальної сфери (освіта, охорона здоров'я, соціальний захист, культура, мистецтво та транспорт), які обмежені межами територіальної громади. Соціальна інфраструктура охоплює різноманітні об'єкти охорони здоров'я, освіти, культури, спорту, торгівлі, громадського харчування тощо. «Розвиток соціальної інфраструктури забезпечує доступність різнопланових життєвих благ населення, гарантії соціальної, екологічної безпеки, підвищення рівня та якості життя населення» [19].

1	2
3	Інституційна інфраструктура є множиною державних, які надають адміністративні послуги населенню (органи місцевого самоврядування, Центри надання соціальних та адміністративних послуг тощо), а також недержавних організацій. Їх діяльність спрямована на стимулювання підприємницької діяльності та швидку адаптацію суб'єктів бізнесу до ринкових умов (лізингові структури, фонди підтримки підприємництва, інноваційно-промислові кластери та ін.) тощо.
4	До комунальної інфраструктури належать об'єкти водовідведення та водопостачання, теплопостачання, енергетичне споживання, газопостачання, зв'язок, гідротехнічні споруди. Важливою частиною комунальної інфраструктури є енергетична інфраструктура. Приміром, вона «включає в себе комплекс об'єктів і споруд електро-, тепло- і газопостачання, а також підприємства і організації, які виконують сукупність робіт енерго- інфраструктурного профілю: проектні, будівельні, монтажні, пусконаладжувальні, ізоляційні, ремонтні, збутові. Стрижень комплексу енергетичної інфраструктури – енергетичні об'єкти і споруди, електростанції, лінії електропередач, знижувальні трансформаторні підстанції, мережі магістральних і розподільчих газопроводів, газорозподільні станції, котельні, теплопроводи та ін. У результаті експлуатації цих об'єктів забезпечуються потреби суспільства у певних видах енергії» [36].
5	Транспортна інфраструктура територіальної громади дає змогу повніше задовольнити її потреби у перевезеннях вантажів і пасажирів. «До транспортної системи належать: транспортні засоби, шляхи і споруди, що входять до галузевих видів транспорту, засоби технічного забезпечення функціональної готовності транспортної техніки, будівництво і забезпечення експлуатаційної готовності транспортних шляхів і споруд, система управління транспортними процесами і галузями транспортного комплексу» [36].
6	До екотуристичної (рекреаційної) інфраструктури належать: природоохоронні технології, парки, сквери, відпочинкові зони, майданчики, регіональні і місцеві туристичні інформаційні центри, сільські садиби, які надають послуги у сфері сільського зеленого (екологічного) туризму тощо.
7	«Інноваційна інфраструктура охоплює: - виробничо-технологічні структури (технопарки, інноваційно-технологічні центри і бізнес-інкубатори); - об'єкти інформаційної системи (аналітичні, статистичні центри, інформаційні бази і мережі); - установи з підготовки та перепідготовки кадрів у сфері технологічного менеджменту; - фінансові структури (фонди бюджетні, позабюджетні, венчурні, страхові); - систему експертизи (центри, які здатні зробити експертні висновки для виробників, інвесторів, страхових служб і т.д.); - об'єкти патентування, ліцензування та консалтингу; - система сертифікації, стандартизації та акредитації» [20].

Примітка. Сформовано з використанням джерел [19-20; 36; 38]

3 позиції системного підходу регіональна інфраструктура й інфраструктура ТГ взаємопов'язані за просторовою, функціональною й іншими ознаками (рис. 1.3).

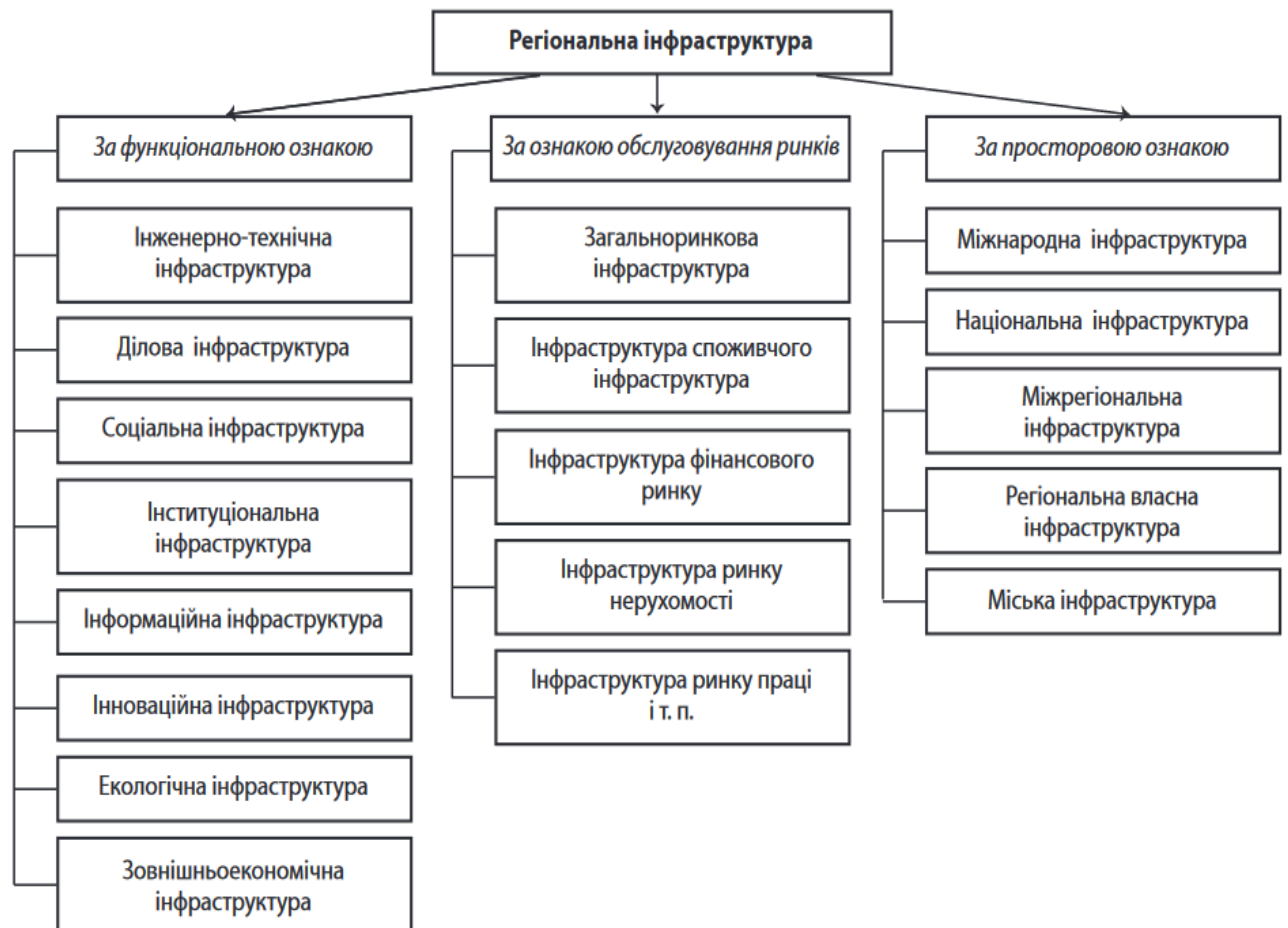

Рис. 1.3. Концептуальна схема регіональної інфраструктури
Примітка. Сформовано на основі [13]

Широке видове представлення інфраструктури територіальної громади в ідеалі є важливим ресурсом для її різнонапрявленого, багатофункціонального, стійкого розвитку і створення сприятливих умов для життєдіяльності її мешканців. Тому, інфраструктурний розвиток ТГ і управління ним є об'єктивно необхідними.

1.2. Зміст механізму управління інфраструктурним розвитком територіальної громади

Значимість управління інфраструктурним розвитком територіальної громади обумовлює те, що:

- «на сучасному етапі інфраструктура територіальних громад зазнає впливу інтенсивних трансформаційних процесів, характерних для розвитку усього суспільного виробництва. Це виявляється в розмиванні кордонів

галузевої інфраструктури та взаємопроникненні інфраструктурних елементів галузей, які функціонують у територіальних громадах» [11];

- «однією із найважливіших проблем інфраструктурного розвитку, без сумніву, є відомча роз'єднаність управління розвитком інфраструктури територіальних громад, відсутність належної координації між міністерствами та відомствами, відповідальними за їх реалізацію» [11].

- вкрай недостатнім є фінансування програмних документів щодо інфраструктурного розвитку ТГ;

- у програми, спрямовані на забезпечення інфраструктурного розвитку ТГ, не закладені принципи сталого (стійкого) розвитку;

- проекти й програми щодо інфраструктурного розвитку ТГ не спрямовані на інноватизацію такого розвитку, що є бар'єром для перетворення інфраструктурного потенціалу у актив для місцевого розвитку.

На важливість управління інфраструктурним розвитком територіальної громади вказують інформаційні дані наступного змісту:

- «інфраструктура є важливим чинником прискорення соціально-економічного розвитку території. Чим більше розвинуті регіональні транспорт, зв'язок, енергетичне господарство, водопостачання, будівельні індустрія, складська мережа, тим вища, за незмінних інших умов, очікувана норма чистого прибутку в сфері матеріального виробництва. Це зумовлює приплив капіталу в регіон і в кінцевому підсумку – його економічне зростання... Розвинена інфраструктура здатна швидко реагувати на зміну умов виробництва і життя населення. Інфраструктура може бути стимулятором або стабілізатором територіальної структури господарства» [36];

- «за прогностичними даними найбільшої світової аудиторської та консалтингової компанії Price Waterhouse Coopers до 2025 року загальний обсяг інвестицій у інфраструктурні проекти перевищить 78 трлн. дол... Економічна ефективність, на думку фахівців, може досягати 25% від інвестування в інфраструктурні проекти в енергетиці, транспортній інфраструктурі, комунальному господарстві, телекомунікаціях тощо» [19].

Одним із трактувань поняття «механізм управління» є «чіткість та послідовність дій, етапів, кроків, які призводять до визначення процесу управління, що направлений на вирішення поставлених завдань» [32].

Видова характеристика механізмів управління інфраструктурним розвитком ТГ наведена в табл. 1.5.

Таблиця 1.5

Видова характеристика механізмів управління інфраструктурним розвитком ТГ

№ з/п	Вид інфраструктури і її коротка характеристика
1	2
1	Адміністративний механізм управління інфраструктурним розвитком ТГ є системою множиною взаємоузгоджених процесів, які забезпечують такий розвиток та функціонування територіальної інфраструктури шляхом цілеспрямованого впливу, передусім, державних суб'єктів (через законодавство, інструменти адміністративного (ліцензії, стандарти тощо) і економічного (регулювання умов підприємницької чи інвестиційної діяльності тощо) впливу).
2	Організаційний механізм управління інфраструктурним розвитком ТГ об'єднує складові, які формують організаційну основу такого управління (орган місцевого самоврядування, організації виробничої і соціальної інфраструктури (приватні й комунальні підприємства, школи тощо), громадські організації, населення). Організаційний механізм співвідноситься з різними видами діяльності й функціями (організація управління, організація комунікаційної взаємодії, організація контролю, організація спільної роботи тощо).
3	Економічний механізм управління інфраструктурним розвитком ТГ виявляється через формування й здійснення політик ціноутворення у різних галузях, економічного стимулювання суб'єктів господарювання, покращення матеріально-технічного забезпечення інфраструктурного розвитку.
4	Технічний механізм управління інфраструктурним розвитком ТГ розкривається у використанні для такого розвитку сучасних інформаційно-комунікативних і цифрових технологій, інтернет-технологій, модернізації устаткування і обладнання об'єктів різних видів інфраструктури.
5	Інформаційний механізм управління інфраструктурним розвитком ТГ спрямований на формування достовірного, актуального й повного інформаційного масиву щодо стану такого розвитку і його тенденцій.

Примітка. Сформовано з використанням методологічного підходу [32]

Усі ці механізми управління тісно переплітаються. Більше того, якщо деталізувати питання адміністративного механізму управління інфраструктурним розвитком ТГ, то сьогодні йому притаманні ознаки публічності. О. Оболенський, наприклад, «класифікує такі механізми публічного управління:

– економічні, який формує механізм публічного управління за допомогою банківської, грошово-валютної, інвестиційної, інноваційної, кредитної, податкової політики;

– мотиваційні, які складаються з сукупності стимулів адміністративних і соціально-економічних стимулів, які спонукають посадових осіб до високоефективної роботи);

– організаційні, які характеризують об'єкти, суб'єкти публічного управління, їх цілі, завдання, функції, методи управління та організаційні структури, а також результати їх функціонування;

– політичні, які визначають особливості формування через інструменти економічної, соціальної, фінансової, промислової політики;

– правові, які включають закони, постанови, укази, а також методичні рекомендації, інструкції тощо)» [29].

Усі ці механізми застосовні в процесі управління інфраструктурним розвитком ТГ.

До характеристик адміністративного механізму управління інфраструктурним розвитком ТГ віднесемо:

- цей механізм має чітко визначену мету, цілі, вектори управлінського впливу й функціональне навантаження;

- механізм має жорсткі управлінські інформаційно-комунікаційні взаємозв'язки;

- має суб'єктно-функціональну структуру, яка розкривається через функції суб'єктів управління;

- має ціннісний, інституційний і регуляторний (управлінські рішення) вимір;

- має ресурсний вимір;

- є системним, цілісним утворенням;

- має проблемний вимір, оскільки вирішує певну проблему інфраструктурного розвитку територіальної громади.

У суб'єктно-функціональній структурі механізму управління інфраструктурним розвитком ТГ важлива роль відводиться громадянському суспільству шляхом «досягнення суспільного консенсусу/згоди/компромісу щодо шляхів задоволення індивідуальних потреб, інтересів та загального блага; реалізації громадського контролю тощо» [4; 21].

«Таким чином, взаємини держави і громадянського суспільства орієнтовані на взаємну відповідальність, ведення переговорів та консультування (громадські присяжні, громадські панелі, спільне планування, конференції консенсусу, дорадче голосування, спільні слухання, консультативний комітет, референдуми), розподілення ресурсів, встановлення різних режимів представленості і підзвітності, функціональний розподіл сфер відповідальності» [3].

Проблеми, які стосуються участі громадянського суспільства в управлінні інфраструктурним розвитком ТГ, ілюструє рис. 1.5.

Проблеми:	1) невміння і небажання окремих посадових осіб влади керуватися в роботі певними принципами і переходити до демократичних процедур публічної політики та партнерства з громадянськими інститутами; 2) пасивність та інертність, низький рівень професійності й організованості громадянських інституцій до процедур конструктивної співпраці з органами публічної влади; 3) проблеми із комплексністю розміщення систематизованої публічної інформації та доступом громадян до неї із забезпеченням повної відкритості влади
------------------	--

Рис. 1.5. Проблеми, які стосуються участі громадянського суспільства в управлінні інфраструктурним розвитком ТГ

Примітка. Сформовано на основі [25; 48]

Отже, механізм управління управлінні інфраструктурним розвитком ТГ є конструкцією (суб'єктно-об'єктний склад, методи й інструменти управління тощо), направлений на вирішення поставлених завдань. Найважливішою у цьому механізмі є адміністративно-публічна підсистема, яка з урахуванням тенденцій демократизації, інформатизації, сталого розвитку, повинна зазнати оновлення із застосуванням оновлених моделей державно-громадського

управління й участі. Адже «у демократичній державі на рівні громади кожен громадянин має право на отримання повної, достовірної і всебічної інформації та можливості участі в процесах управління, прийняття рішень та реалізації стратегічних питань розвитку регіону. У зазначеному контексті актуалізуються механізми відкритості, доступності, розуміння і взаємодії у всіх демократичних процесах публічної діяльності регіону» [3].

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ ЧИННОГО МЕХАНІЗМУ УПРАВЛІННЯ ІНФРАСТРУКТУРНИМ РОЗВИТКОМ ДОСЛІДЖУВАНОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

2.1. Аналіз функціональної діяльності в процесі управління інфраструктурним розвитком територіальної громади й її організаційний супровід

Здійснимо аналіз функціональної діяльності й організаційний супровід процесу управління інфраструктурним розвитком Старосинявської селищної територіальної громади.

На офіційному сайті Старосинявської селищної територіальної громади знаходимо інформацію щодо загальної характеристики ТГ (рис. 2.1).

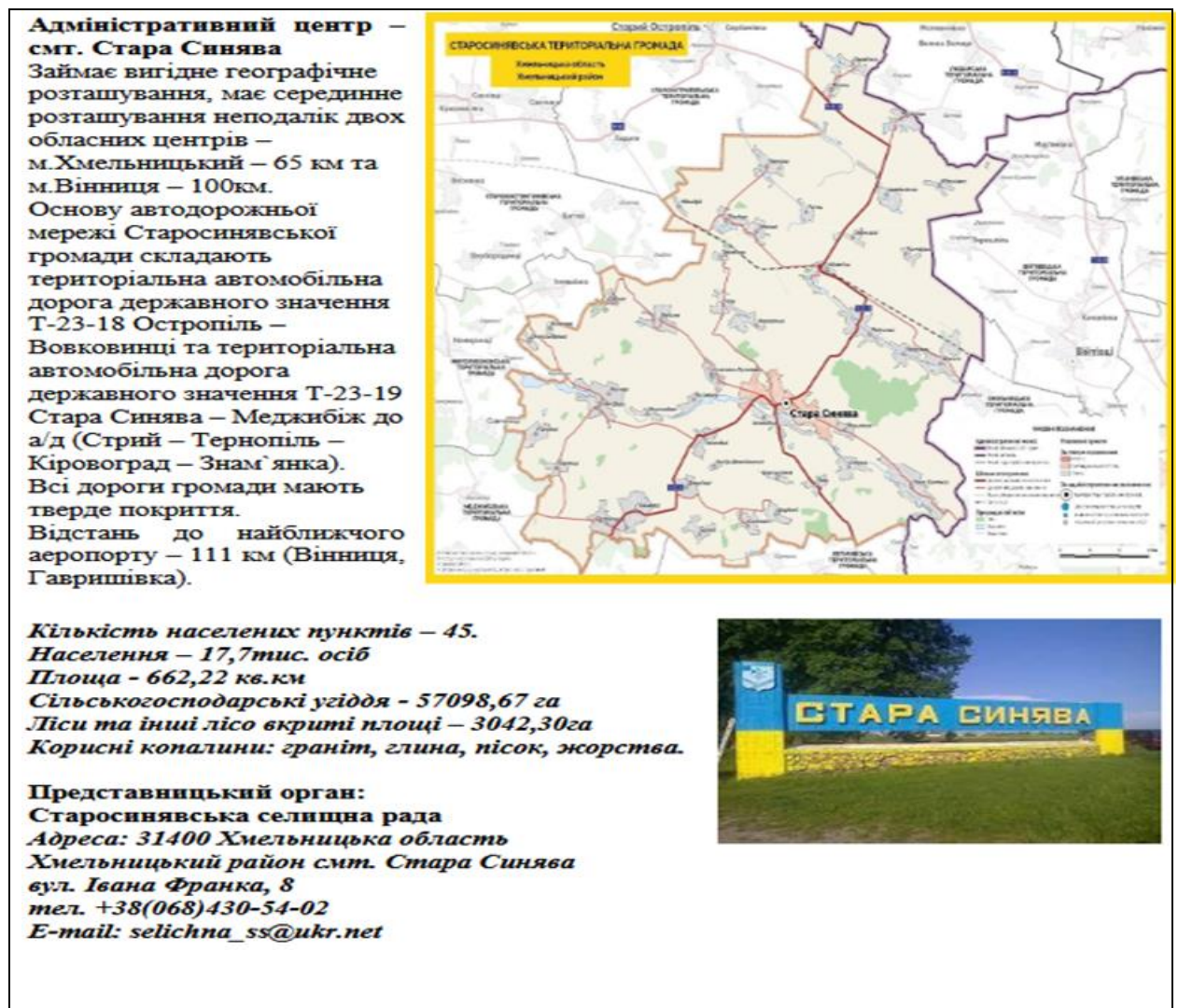

Рис. 2.1. Інформація про Старосинявську селищну ТГ

Примітка. Сформовано на основі [30-31]

Старосинявська селищна рада, опираючись у своїй діяльності на Регламент, представляє інтереси досліджуваної ТГ.

Виконавчим органом Старосинявської селищної ради є виконавчий комітет. Кількість членів виконавчого комітету становить 40 осіб. Глава 2 документу [33] визначає його власні і делеговані повноваження (рис. 2.2).

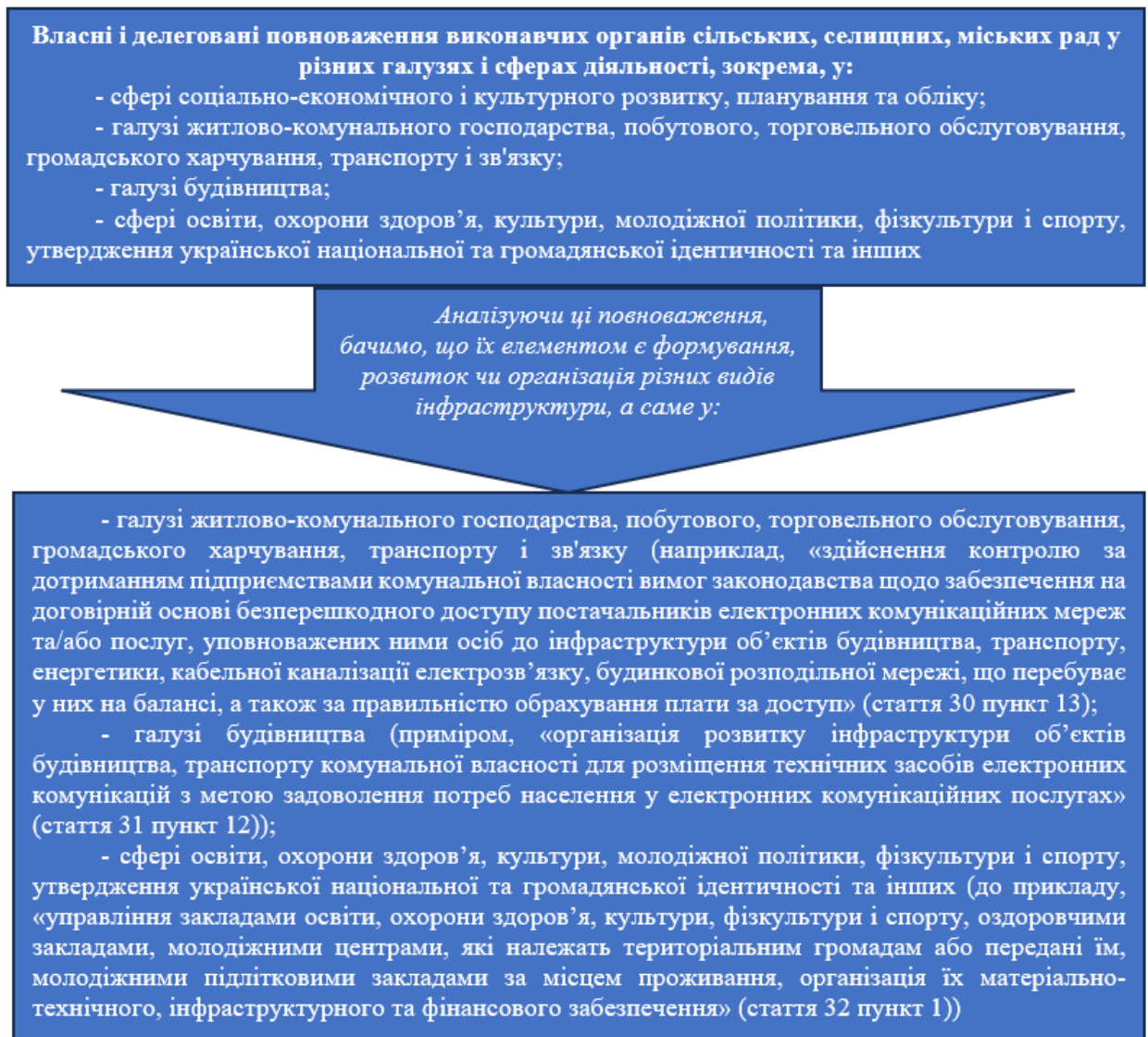

Рис. 2.2. Повноваження виконавчих органів сільських, селищних, міських рад у різних галузях і сферах діяльності щодо інфраструктурного розвитку територіальних громад

Примітка. Сформовано автором з використанням джерела [33]

Функції щодо управління інфраструктурним розвитком Старосинявська селищна рада реалізує через свої структурні підрозділи, зокрема:

- управління фінансів;
- відділи: земельних відносин; освіти, молоді та спорту; організації надання адміністративних послуг; економічного розвитку, торгівлі та інвестицій; культури, національностей, релігій та туризму;
- сектор сектору архітектури й містобудування.

Поняття «старостинський округ» «законодавець визначив його як частину території об'єднаної територіальної громади, утвореної відповідно до Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад», на якій розташовані один або декілька населених пунктів (сіл, селищ), крім адміністративного центру об'єднаної територіальної громади, визначеною сільською, селищною, міською радою з метою забезпечення представництва інтересів жителів такого населеного пункту (населених пунктів) старостою» [34].

У ТГ налічується 12 старостинських округів (рис. 2.3), які об'єднують 23 села.

Старостинські округи	 ПИЛЯВКІВСЬКИЙ СТАРОСТИНСЬКИЙ ОКРУГ (4)	
	 ПИЛЯВСЬКИЙ СТАРОСТИНСЬКИЙ ОКРУГ (3)	
	 ПАПЛИНЕЦЬКИЙ СТАРОСТИНСЬКИЙ ОКРУГ (1)	
	 ОЖАРІВСЬКИЙ СТАРОСТИНСЬКИЙ ОКРУГ (3)	
	 НОВОСИНЯВСЬКИЙ СТАРОСТИНСЬКИЙ ОКРУГ (1)	
	 ЛИСАНІВСЬКИЙ СТАРОСТИНСЬКИЙ ОКРУГ (1)	
	 ІВКІВСЬКИЙ СТАРОСТИНСЬКИЙ ОКРУГ (1)	
	 ЗАЛІССЯНСЬКИЙ СТАРОСТИНСЬКИЙ ОКРУГ (1)	
	 ЗАСТАВЕЦЬКИЙ СТАРОСТИНСЬКИЙ ОКРУГ (1)	
	 БАБІНСЬКИЙ СТАРОСТИНСЬКИЙ ОКРУГ (1)	
	 АДАМПІЛЬСЬКИЙ СТАРОСТИНСЬКИЙ ОКРУГ (3)	
	 ЦИМБАЛІВСЬКИЙ СТАРОСТИНСЬКИЙ ОКРУГ (1)	

Рис. 2.3. Перелік старостинських округів у Старосинявській ТГ

Примітка. Сформовано автором з використанням джерела [30]

Інтереси цих старостинських округів представляють старости.

Старости у своїй роботі керуються таким організаційним регламентом як Положення про старосту. Цей документ містить у собі перелік основних і додаткових повноважень старост, врегульовує питання їх функціональної діяльності (організаційної, інформаційно-звітної та інших видів роботи), в тому числі, щодо інфраструктурного розвитку.

Представництво інтересів ТГ і її жителів забезпечує депутатський корпус селищної ради в кількості 23 осіб.

Функціональними органами ради є постійні комісії (рис. 2.4). Структурно їх презентують депутати селищної ради.

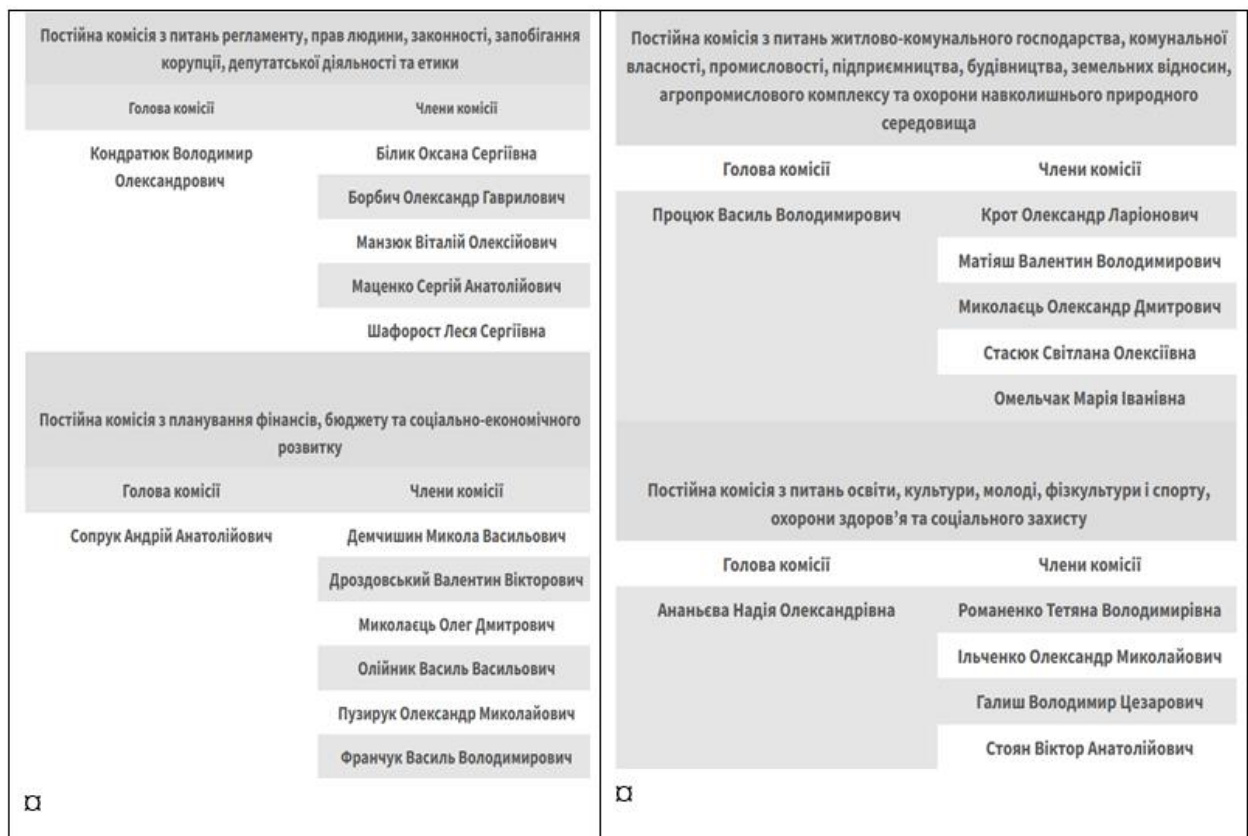

Рис. 2.4. Постійні комісії Старосинявської селищної ради
Примітка. Сформовано за [30]

Діяльність селищної ради, її виконавчого комітету, депутатського корпусу, старост спрямована на забезпечення розвитку ТГ. Пріоритети такого розвитку відображає рис. 2.5.

Основні пріоритетні напрями соціально-економічного розвитку Старосинявської територіальної громади	- досягнення економічної стабільності, створення сприятливих умов для розвитку підприємництва; - ефективне використання на території громади виробничих територій, приміщень, земельних ділянок з метою розвитку малого та середнього бізнесу; - ефективне та раціональне використання місцевих мінерально-сировинних ресурсів; - залучення міжнародної технічної допомоги та ресурсів донорських організацій для реалізації проектів соціально-економічного розвитку; - продовження оптимізації та удосконалення мережі освітніх закладів та закладів культури; - покращення інфраструктури медичних закладів та поліпшення надання медичних послуг населенню; - покращення інфраструктури систем водозабезпечення та водовідведення, благоустрою; - розвиток туризму
---	---

Рис. 2.5. Основні пріоритетні напрями соціально-економічного розвитку Старосинявської територіальної громади

Примітка. Сформовано на основі [17]

Як бачимо з рис.2.5, кожен із наведених пріоритетних напрямів прямо чи опосередковано стосується інфраструктурного розвитку ТГ й управління ним.

Крім того, до суб'єктів управління інфраструктурним розвитком ТГ належать:

- Центри надання соціальних і адміністративних послуг;
- Служба у справах дітей;
- комунальна установа «Трудовий архів»;
- поліцейський офіцер громади;
- громадські об'єднання;
- юридичні та фізичні особи, які фінансово долучаються до управління інфраструктурним розвитком ТГ.

Отже, проведений аналіз дозволив встановити, що організаційно й функціонально управління інфраструктурним розвитком Старосинявської селищної ТГ представляють державні (ЦНАП та ін.) й недержавні (громадські організації тощо) суб'єкти, комунальні організації, фізичні особи. Вони

взаємодіють і співпрацюють через побудову комунікаційних відносин в процесі такого управління.

2.2. Оцінка існуючого стану інфраструктурного розвитку територіальної громади й управління ним

Існуючий стан інфраструктурного розвитку ТГ визначається багатьма факторами (чисельністю населення, кількістю населених пунктів у громаді, її економічною спроможністю, результативною роботою не тільки ОМС, а й суб'єктів, які представляють різні види інфраструктури тощо).

У документах [17; 40] знаходимо інформаційні дані щодо виробничої й соціальної інфраструктури.

Виробнича інфраструктура Старосинявської ТГ представлена:

- промисловими підприємствами (рис. 2.6). Слід зазначити, що промислова інфраструктура зазнавала розвитку шляхом залучення інвестицій у: «будівництво олійно-екстракційного заводу з переробки сої в с. Адампіль ТОВ «Елеватор БУД Інвест»» [40] й спорудження сонячної електростанції. Загалом, у ТГ функціонує більше 450 фізичних-осіб підприємств;
- підприємствами аграрної сфери (рис.2.7).

Рис. 2.6. Промислові підприємства, які представляють виробничу інфраструктуру ТГ й є суб'єктами управління нею
Примітка. Сформовано на основі [17]

«В галузевій структурі сільського господарства переважає рослинництво. На території громади загальна площа сільськогосподарських угідь складає 57098,66га, з яких використовується 56848,66га» [40].

Суб'єктів управління інфраструктурним розвитком ТГ в аграрному виробництві (крім ОМС) представлено на рис. 2.7.

Рис. 2.7. Суб'єкти управління розвитком виробничо-аграрної інфраструктури ТГ

Примітка. Сформовано на основі [17]

Як промислові, так і аграрні підприємства забезпечують економічну, сировинно-продовольчу, енергетичну безпеку ТГ і є інструментом забезпечення її економічного розвитку.

Старосинявська ТГ володіє значним сировинно-ресурсним потенціалом для свого розвитку. Його утворюють:

- земельні ресурси. Так, «основну частину території громади становлять землі сільськогосподарського призначення – 57098,66га. Водойми займають 1494,4340 га. Ліси та інші лісо вкриті площі громади займають площу 3042,3090га. У загальній структурі земельного фонду 87,9% займають сільськогосподарські угіддя» [40];

- корисні копалини (табл. 2.1).

Таблиця 2.1

Корисні копалини Старосинявської селищної ТГ

Корисні копалини Старосинявської ТГ	
<i>Камінь будівельний:</i> 1. Новосинявське родовище граніту - 15 км на схід від з/с Хмільник, 1 км на південний-схід від с. Нова Синявка, 12,5 км на південний-схід від смт Стара Синява. Запаси сировини за кат. А+В+С1 - 1807,0 м3. Родовище розробляється. Площа - 8,0 га.	<i>Сировина цегельно-черетична:</i> 2. Красносілківське родовище суглинку - 0,3 км на північ від с. Красносілка, 14 км на південний-захід від з/с Адампіль. Запаси сировини за кат. А+В+С1 - 252,0 тис. м3. 3. Заліснянське родовище суглинку - 0,5 км на захід від с. Залісся, 10 км на південний-схід від з/с Адампіль. Запаси сировини за кат. А+В+С1 - 794,0 тис. м3. 4. Старосинявське родовище суглинку - східна околиця смт Стара Синява, 16 км на південний-захід від з/с Адампіль. Запаси сировини за кат. А+В+С1 - 234,0 тис. м3. 5. Сьомаківське родовище суглинку – північно-східна околиця с. Сьомаки. Запаси сировини за кат. А+В+С1 - 63,7 тис. м3.
<i>Корисні копалини Старосинявської ТГ формують мінерально-сировинну базу будівельних матеріалів</i>	

Примітка. Сформовано на основі [40]

Інформація щодо соціальної інфраструктури досліджуваної ТГ представлена в табл. 2.2. Її презентують заклади:

- загальної середньої освіти (13);
- дошкільної освіти (15);
- культури (55);
- фізичної культури (1);
- сфери охорони здоров'я (39);
- соціального захисту населення (3);
- інклюзивно-ресурсний центр (1).

У контексті питання управління соціальною інфраструктурою ТГ, зазначимо, що «на базі відділу освіти, молоді, спорту, культури громади знаходиться автобусний парк для підвезення учнів до місць навчання, що нараховує 13 транспортних одиниць... підвозиться 469 дітей із 36 населених пунктів за 28-ма діючими маршрутами» [40].

Інформація щодо соціальної інфраструктури досліджуваної ТГ

Найменування показника	Значення показника
1. Чисельність населення станом на 1 січня 2024 року, осіб у тому числі дітей	17369
• дошкільного віку	405
• шкільного віку	1572
2. Кількість населених пунктів, що входять до складу спроможної територіальної громади, од.	45
3. Обсяг доходів (розрахунковий) спроможної територіальної громади, тис.грн.	189537,1
• сформованих відповідно до статті 64 Бюджетного кодексу України	128179,1
• базової дотації	1617,3
• інші офіційні трансферти	59740,7
4. Площа території спроможної територіальної громади, км ²	662,22
5. Кількість закладів, що утримуються за рахунок бюджету органів місцевого самоврядування, у тому числі:	131
• заклади загальної середньої освіти	13
• дошкільні навчальні заклади	15
• заклади позашкільної освіти	1
• інклюзивно-ресурсний центр	1
• заклади фізичної культури	1
• центр професійного розвитку педагогічних працівників	1
• закладів культури	55
• заклади соціального захисту населення	3
• фельдшерсько-акушерських пунктів	10
• медичні пункти тимчасового базування	23
• амбулаторій	5
• лікарень	1
• КУ «Трудовий архів»	1
• КУ «Місцева пожежна охорона»	1

Примітка. Сформовано на основі [31]

Якщо аналізувати якість освітніх послуг у Старосинявській ТГ, опираючись на дані щодо участі школярів у конкурсах і обласних олімпіадах, то ця інформація представлена в табл. 2.3.

Таблиця 2.3

Якість освіти у Старосинявській ТГ

Показники (призові місця)	2016	2017	2018	2019	2020
Обласні олімпіади,	18	15	17	23	18
Обласний етап МАН	6	6	5	5	6
Інші обласні етапи конкурсів	8	10	9	10	12

Примітка. Сформовано за інформацією досліджуваного ОМС

Мережа об'єктів охорони здоров'я в ТГ відображена в табл. 2.2 (див. табл. 2.2). Недоліки, притаманні інфраструктурному супроводу здравооохоронної сфери ТГ, наведені на рис. 2.8.

Недоліки, притаманні інфраструктурному супроводу здравооохоронної сфери Старосинявської територіальної громади	- нестача медичних кадрів, недостатній їх професійний рівень, недосконале мотиваційне середовище для роботи працівників; - низьким є рівень їх матеріально-технічної бази, що не відповідає табелям оснащення, затвердженим Міністерством охорони здоров'я України; - відсутнє ЛОР- і хірургічне обладнання, потребують заміни застарілі електрокардіографи та фізіотерапевтична апаратура; - для опалення приміщень лікарські амбулаторії використовують тверде паливо, але через недостатню реалізацію енергозберігаючих засобів у частині закладів під час опалювального періоду температурний режим у приміщеннях є недостатнім
--	--

Рис. 2.8. Недоліки, притаманні інфраструктурному супроводу здравооохоронної сфери Старосинявської територіальної громади

Примітка. Сформовано автором

Усі ці недоліки чинить негативний вплив на стан соціальної інфраструктури і якість медичних послуг.

В контексті питання стану розвитку соціальної інфраструктури слід акцентувати на тому, окремі елементи цієї інфраструктури знаходяться у неналежному стані, що вимагає їх оновлення і модернізації (табл. 2.4).

Потреба проведення робіт з реконструкції, капітальних та інших ремонтів освітніх закладів на території Старосинявської селищної ради

Назва ЗЗСО	Потреба проведення робіт з реконструкція, капітальних ремонтів тощо	Інше
Старосинявський НВК «ЗОШ I-III ст., гімназія» імені Олександра Романенка	Капітальний ремонт харчоблоку	Ремонт пожежної сигналізації
	Благоустрій території	
	Ремонт коридорів із заміною міжкімнатних дверей	
	Ремонт внутрішньої системи опалення	
Пасічниський НВК «ЗОШ I-III ст., технологічний ліцей»	Утеплення частини фасаду	Ремонт пожежної сигналізації
Адампільська ЗОШ I-III ст.	Утеплення фасаду	Монтаж пожежної сигналізації
	Реконструкція котельні	
Старосинявська ЗОШ I-II ст. № 2	Заміна вікон та дверей	Монтаж пожежної сигналізації
Пилявська ЗОШ I-III ст. – школа сприяння здоров'ю і козацькому гарту		Будівництво спортивних, ігрових майданчиків зі штучним покриттям у Пилявській ЗОШ I-III ст.

Примітка. Сформовано за інформацією досліджуваного ОМС

Туристичну інфраструктуру Старосинявської ТГ представляє значна кількість історико-культурних об'єктів (рис. 2.9).

Об'єкти туристичної інфраструктури Старосинявської ТГ
На території Старосинявської територіальної громади, знаходяться 32 об'єкти історико-культурної спадщини: - 28 пам'яток історії, серед яких дві пам'ятки — національного значення, що пов'язані з перемогою військ гетьмана України Б. Хмельницького над польсько-шляхетською армією (решта пам'яток історії увічнюють події радянсько-німецької війни), - 3 пам'ятки археології місцевого значення. Також є нововиявлені пам'ятки архітектури та одна пам'ятка археології, котрі пропонуються до занесення до державного реєстру нерухомих об'єктів культурної спадщини. Крім того, Постановою Кабінету Міністрів України від 26 липня 2001 №878 «Про затвердження Списку історичних населених місць України» селище міського типу Стара Синява занесене до Списку історичних населених місць України.

Рис. 2.9. Об'єкти туристичної інфраструктури Старосинявської ТГ

Примітка. Сформовано на основі [17]

У контексті питання інфраструктурного розвитку ТГ, слід вказати на

позитивні моменти. Вони розкриваються у формуванні анкет інвестиційних пропозицій / проектів щодо:

- облаштування в смт. Стара Синява місця організованого відпочинку населення на воді (проект спрямований на розвиток еко-туристичної інфраструктури);

- будівництва молокопереробного заводу (рис. 2.10) (проект спрямований на розвиток виробничо-промислової інфраструктури);

Анкета інвестиційної пропозиції / проекту	Земельна ділянка/приміщення	Земельна ділянка
	Пропоноване використання земельної ділянки	Для будівництва молокопереробного заводу на території Старосинявської селищної ради. Будівництво молокопереробного заводу на території Старосинявської селищної ради дасть можливість створити робочі місця для жителів громади. Об'єднати здавачів молока (одноосібників), щоб від продажу молока вони отримували гідну плату, адже на сьогоднішній день ціна зовсім не задовольняє селян. Планується власне виробництво твердих і м'яких сирів, масла, виробництво йогуртів.
	Місцезнаходження	Хмельницька обл. смт. Стара Синява вул. Заводська, 32
	Кадастровий номер	6824455100:01:015:0006
	Власник об'єкта, контакти(ЮБ, номер телефону, ел. адреса)	Старосинявська селищна рада
	Площа ділянки	2,489га
	Цільове призначення	11.02 Для розміщення та експлуатації основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд підприємств переробної, машинобудівної та іншої промисловості Обслуговування виробничої бази.
	Наявність будівель/об'єктів будівництва	На території є залишки будівель та споруд
	Форма власності	Комунальна власність
	Умови використання	Виконавчий комітет селищної ради пропонує виділення земельної ділянки через аукціон. Також селищна рада сприятиме у виробленні технічної документації та отриманні дозволів для підведення комунікацій тощо. Умова громади – реєстрація юридичної особи на території громади та сплата податків на місці.
	Орієнтовні витрати на оренду	13,0тис.грн. на рік

Рис. 2.10. Анкета інвестиційної пропозиції / проекту щодо будівництва молокопереробного заводу

Примітка. Сформовано на основі [17]

- розвитку аграрної інфраструктури («для розміщення та експлуатації основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд підприємств переробної, машинобудівної та іншої промисловості для будівництва комплексу по переробці рапсу та цукрового буряку» [17]).

Також слід вказати на розвиток у ТГ житлової інфраструктури (рис. 2.11).

Рис. 2.11. Інформаційні дані щодо розвитку житлової інфраструктури
Старосинявської селищної територіальної громади

Примітка. Сформовано на основі [17]

Отже, здійснена оцінка існуючого стану інфраструктурного розвитку Старосинявської ТГ показала, що цей розвиток формується різними видами інфраструктури. Кожен із цих видів інфраструктури формує ресурсну основу для розвитку сфер і галузей, які вони представляють. Тому, слабкі місця цих видів інфраструктури (щодо мережі, технічного оснащення, інформаційного забезпечення тощо) послаблюють інфраструктурний розвиток громади. Зміцненню інфраструктури ТГ сьогодні сприяє залучення інвестицій у будівництво і реконструкцію її об'єктів, реалізація інфраструктурних проєктів. Однак, сучасні умови війни в Україні ставлять питання розширення житлової інфраструктури (для потреб внутрішньо переміщених осіб), розширення переліку пропонованих послуг різного характеру (щодо реабілітації військових та ін.).

РОЗДІЛ 3

ВДОСКОНАЛЕННЯ МЕХАНІЗМУ УПРАВЛІННЯ ІНФРАСТРУКТУРНИМ РОЗВИТКОМ ДОСЛІДЖУВАНОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

Для управління інфраструктурним розвитком досліджуваної територіальної громади залучаються і використовуються різні ресурси (рис. 3.1).

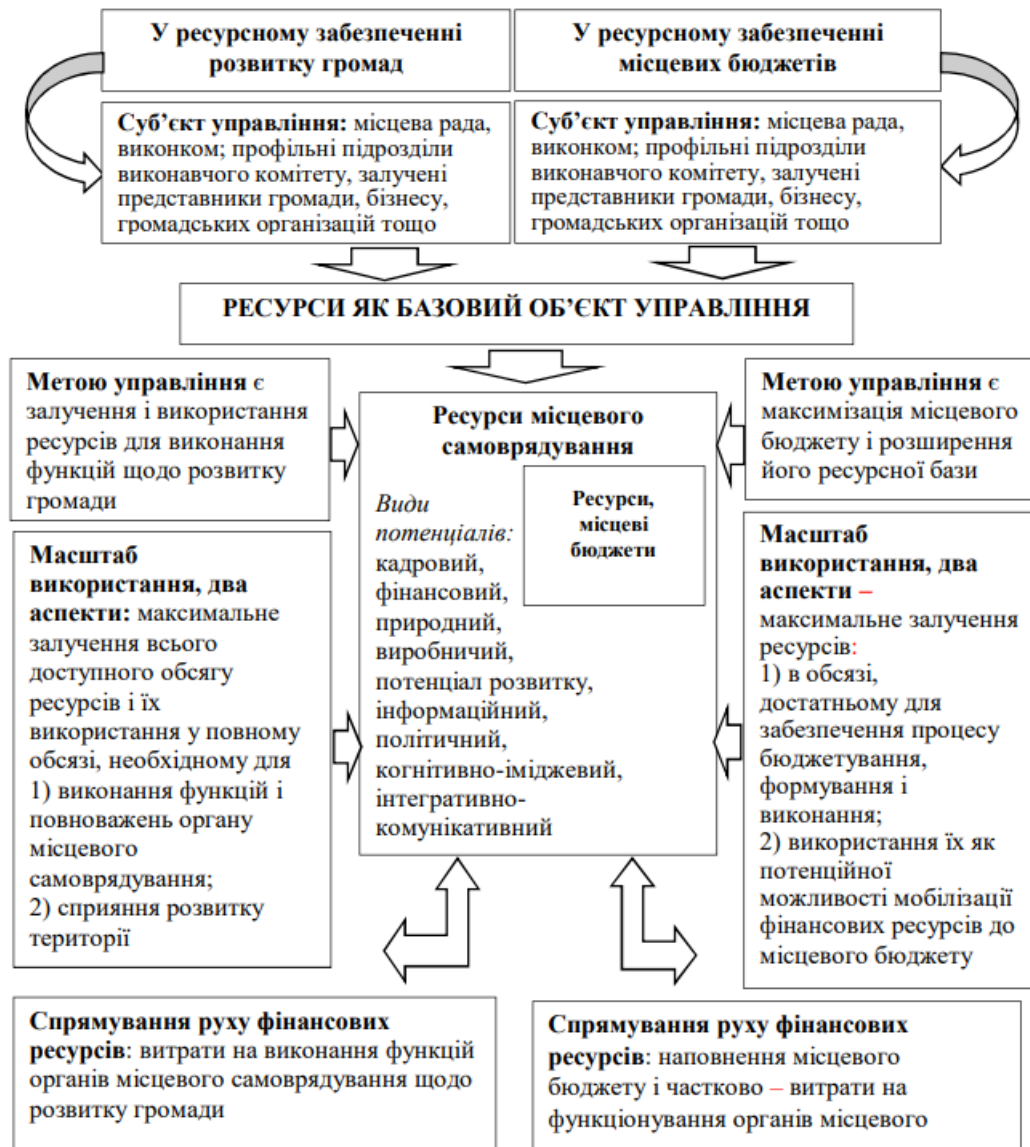

Рис. 3.1. Для управління інфраструктурним розвитком Старосинявської селищної ТГ

Примітка. Сформовано на основі [43]

Одним із них використовуваних ресурсів є адміністративний (ОМС). Цей ресурс утворює інституційні основи управління інфраструктурним розвитком

Старосинявської селищної ТГ, а тому, здатен формувати правила діяльності, орієнтовані як на довгостроковий результат, так і на інноваційний результат.

Правила діяльності, орієнтовані на довгостроковий результат щодо загального розвитку ТГ, в тому числі, її інфраструктурний розвиток, закладає Стратегія розвитку Старосинявської селищної об'єднаної територіальної громади на 2021-2025 роки.

Правила діяльності, орієнтовані на інноваційний результат (інноваційний розвиток ТГ й її інфраструктури) повинні стосуватися усіх стейкхолдерів (державних органів, бізнесу, комунальних підприємств, державних установ, фізичних осіб тощо) і врегульовувати їх фінансові, інформаційні, кадрові, функціональні та інші питання (рис. 3.2).

Правила, орієнтовані на інноваційний розвиток Старосинявської ТГ й її інфраструктурний розвиток, повинні враховувати:
- збільшення потоку інформації, капітального бюджетування, контролю якості та стандартів управління; - особливості регіональної і місцевої інноваційної інфраструктури та напрями її розвитку, що передбачає, зокрема, створення кластерів, регіональної мережі наукових, технологічних та індустріальних парків, а також системи законодавчої, кадрової та інформаційної підтримки інноваційної діяльності; - формування позитивного інвестиційного іміджу територіальних громад, просування інформації про їхні конкурентні переваги та місцеву політику щодо залучення інвестицій; - концентрацію зусиль на розвитку міжмуніципального та міжнародного співробітництва з реалізації інвестиційних проектів, особливо тих, що мають інноваційну основу; - створення консультативних центрів, уповноважених на інформаційну підтримку впровадження інноваційних технологій та управлінських інструментів, пошук потенційних інвесторів, координацію дій органів місцевого самоврядування і приватного сектора щодо реалізації інноваційних проектів; - опанування інструментарію фандрайзингу (англ. fundraising – комплекс заходів, спрямованих на залучення коштів, котрі орган місцевого самоврядування не може забезпечити самостійно, але котрі є вельми необхідними для фінансування проектів розвитку території) та методології грантрайтингу (англ. grantwriting – майстерність підготовки проектів (написання заявок) для участі в конкурсах на одержання фінансової підтримки від міжнародних донорських організацій для реалізації проектів, що мають суттєве значення для розвитку громад) для пошуку альтернативних джерел наповнення ресурсної бази місцевих бюджетів; - джерела фінансування інноваційного розвитку, до яких належать: власні доходи місцевих бюджетів (бюджет розвитку); пряме фінансування з державного бюджету; трансфери місцевим бюджетам з державного бюджету; міжбюджетні трансфери з інших місцевих бюджетів на реалізацію спільних проектів; кошти державного фонду регіонального розвитку; кошти державних капітальних вкладень; кошти міжнародних фінансових організацій; кошти суб'єктів господарювання – резидентів території, у тому числі реінвестований прибуток, амортизаційні відрахування; інвестиції суб'єктів господарювання – нерезидентів території; кошти іноземних інвесторів; грошові заощадження населення

Рис. 3.2. Правила, орієнтовані на інноваційний розвиток Старосинявської ТГ й її інфраструктурний розвиток

Примітка. Сформовано на основі [43]

Також правила, орієнтовані на інноваційний розвиток Старосинявської ТГ, повинні враховувати потребу:

- диверсифікації напрямів розвитку економіки Старосинявської ТГ і, відповідно, її інфраструктурного забезпечення;
- обов'язковому громадському обговоренні питань інфраструктурного розвитку Старосинявської ТГ та узгодження їх з бізнес-структурами;
- удосконалення професійних навичок працівників досліджуваного ОМС, навчання персоналу з метою професіоналізації управління Старосинявською ТГ;
- координації діяльності стейкхолдерів щодо інвестування у розвиток Старосинявської ТГ й її інфраструктури;
- активного використання механізму державно-приватного партнерства (ДПП) для розвитку різних видів інфраструктури Старосинявської ТГ.

Так, інноватизації інфраструктурного розвитку Старосинявської ТГ сприятиме вдосконалення її історико-культурної і туристичної інфраструктури. Для цього доцільно використовувати механізм ДПП.

До прикладу, умовами використання ДПП з метою сприяння розвитку туристичного потенціалу Старосинявської ТГ наведені на рис. 3.3.

Умови використання ДПП з метою сприяння розвитку туристичного потенціалу Старосинявської ТГ
- слід узгодити і сформувані спільні цілі щодо розвитку туристичного потенціалу органу місцевого самоврядування, територіальної громади і приватних партнерів; - повинен прослідковуватися чітко визначений державний інтерес (підвищення рівня життя населення Старосинявської ТГ); - має бути поєднання фінансових ресурсів держави, досліджуваного органу місцевого самоврядування, приватних партнерів; - слід розподілити витрати фінансових ресурсів і ризиків між усіма партнерами; - має бути забезпечена рівноправність відносин у процесі реалізації проектів державно-приватного партнерства щодо розвитку туристичного потенціалу Старосинявської ТГ. - повинна бути сформована система управління колективною роботою і використання її потенціалу для досягнення цілей розвитку туристичного потенціалу (приміром, в контексті мотивації роботи доцільно буде здійснювати матеріальне стимулювання учасників ДПП за нові ідеї та креатив тощо)

Рис. 3.3. Умови використання ДПП з метою сприяння розвитку туристичного потенціалу Старосинявської ТГ

Примітка. Сформовано автором

Для вдосконалення інфраструктурного розвитку Старосинявської ТГ слід розвивати історико-культурну й туристичну інфраструктури. Це є необхідним з огляду на існуюче ставлення мешканців до життя в ТГ (рис. 3.4). Результати, які показують таке ставлення, були отримані завдяки проведеному селищною радою анкетування місцевих жителів.

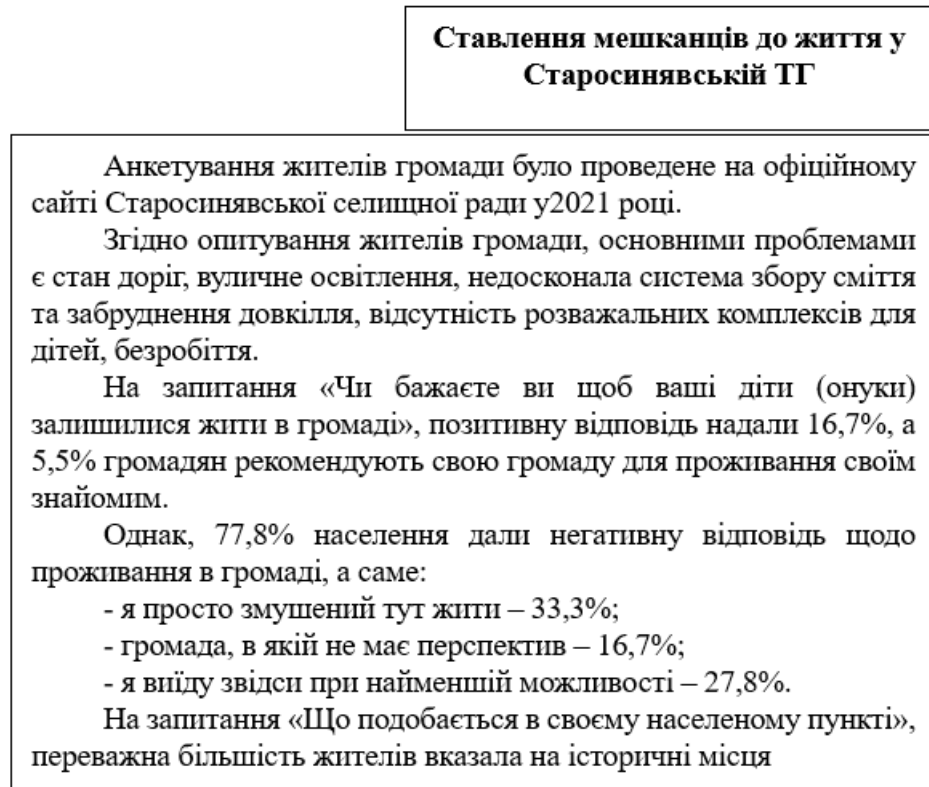

Рис. 3.4. Ставлення мешканців до життя у Старосинявській ТГ

Примітка. Сформовано за інформацією Старосинявської селищної ради

Для розвитку історико-культурної і туристичної інфраструктури Старосинявської ТГ слід використовувати множину інструментів інформаційного, рекламного, маркетингового й іншого характеру (табл. 3.1).

Вдосконаленню інфраструктурного розвитку Старосинявської ТГ, зокрема, розвитку історико-культурної і туристичної інфраструктури сприятиме покращення іміджу території.

Таблиця 3.1

Інструменти, які доцільно використовувати для розвитку історико-культурної і туристичної інфраструктури Старосинявської ТГ

№ з/п	Інструменти
1	2
1	Формування Стратегії розвитку місцевого туризму для формування іміджу території. Як стратегічний і концептуальний документ він має містити бачення майбутнього, напрями розвитку та цільовий блок з низки стратегічних та оперативних цілей.
2	Маркетингові кампанії та онлайн-промоції. Для цього доцільно здійснювати: 1. Аналіз цільової аудиторії. Перед початком маркетингових кампаній, важливо ретельно вивчити цільову аудиторію щодо її вікових і соціальних характеристик, інтересів, туристичних вподобань та попереднього досвіду. 2. Визначення унікальних особливостей території. Вивчення та підкреслення унікальних місцевих традицій є важливим елементом розвитку туризму і його інфраструктури. Це може охоплювати організацію фестивалів і виставок, проведення мистецьких заходів, лекцій на історико-культурну тематику тощо. 3. Створення привабливого для туристів контенту. У контексті цього, на сайті громади доцільно створити закладку «туризм», де повинна розміщуватись не тільки інформація про громаду, її унікальність, історико-культурні й туристичні об'єкти і маршрути, а й мають даватись відповіді на будь-які запитання, зауваження та недоліки стосовно туристичної діяльності громади. Відео-екскурсії, фотогалереї, відгуки від туристів – все це може створити привабливий образ місцевого туризму. 5. Побудову партнерських відносин з місцевим бізнесом (рестораторами тощо), готелями й іншими стейкхолдерами. Це сприятиме ефективній реалізації маркетингових кампаній та залученню туристів.
3	Розвиток «зеленого туризму». «Суть зеленого туризму полягає у відпочинку в приватних господарствах. Він орієнтований на використання природних, культурно-історичних та інших ресурсів сільської місцевості та її специфіки для створення комплексного туристичного продукту» [46]. Розвиваючи зелений туризм досліджувана ТГ повинна паралельно вирішувати проблеми, які цьому заважають, зокрема, стосовно: - водо- і газопостачання об'єктів соціальної інфраструктури, помешкань жителів; - серйозної роботи щодо інформаційного наповнення сайту територіальної громади (інформація про громаду як туристичний об'єкт, її унікальність тощо); - розвитку інфраструктури територіальної громади (доріг, розширення готельно-ресторанної мережі, відпочинкових зон, комунікаційних площадок тощо). Комплексна діяльність щодо розвитку туристичного потенціалу ТГ і усунення існуючих бар'єрів для цього дозволить отримати такі переваги: - розвиток сільського туризму сприятиме збільшенню доходів жителів і доходів у бюджет громади (завдяки сплаті: туристичного збору; податків з доходів підприємств і фізичних осіб; збору за вивіз сміття тощо); - зростання надходжень до бюджету ТГ дозволить спрямовувати більше коштів на збереження її культурно-історичних пам'яток, розвиток інфраструктури (інфраструктурний ресурс є частиною туристичного потенціалу громади); - збільшиться зайнятість місцевих жителів і зменшиться безробіття; - «будуть створюватися нові робочі місця у сфері обслуговування, медицині, транспортній мережі, які зможуть надати роботу і випускникам вищих навчальних закладів» [46].

4	Створення картосхеми туристичного потенціалу територіальної громади. Картосхема – «це один із важливих та обов’язкових інструментів планування розвитку територіальної громади. На їх основі громади зможуть детальніше планувати розвиток своїх територій – позначати як існуючі, так і проектні об’єкти соціальної і транспортної інфраструктури, будувати маршрути руху громадського транспорту, туристичні маршрути, тощо. Також дані картосхеми стануть у пригоді при визначенні та встановленні меж територіальних громад, населених пунктів, зонування території» [18].
---	--

Примітка. Сформовано автором з використанням [18; 46]

У контексті покращення іміджу Старосинявської ТГ цікавим є наукове дослідження [16], у якому «алгоритм формування іміджу території запропонований з позиції проектного підходу, особливості якого полягають в тому, що формування іміджу регіону розглядається як здійснення деякого проекту, який має свій життєвий цикл. Виділено основні стадії процесу формування іміджу території (рис. 3.5).

Застосування проектного підходу для створення іміджу досліджуваної території сприятиме створенню позитивних ефектів для різних стейкхолдерів, зокрема:

- для жителів ТГ – у вигляді покращення якості життя, створення нових місць для роботи;
- для держави, селищної ради – у вигляді додаткових надходжень до бюджету громади, залучення інвестицій та інвесторів;
- для туристів і відвідувачів – у вигляді інтересу до Старосинявської ТГ як до нового туристичного місця.

Окремо слід наголосити на тому, що імідж Старосинявської ТГ домінуючим чином залежить від іміджу селищної ради, місцевої політики, яка реалізується у ТГ, використовуваних для цього інформаційно-комунікативних технологій.

Отже, сьогодні актуальним питанням є забезпечення багатофункціонального і сталого розвитку території Старосинявської селищної громади через її інфраструктурний розвиток.

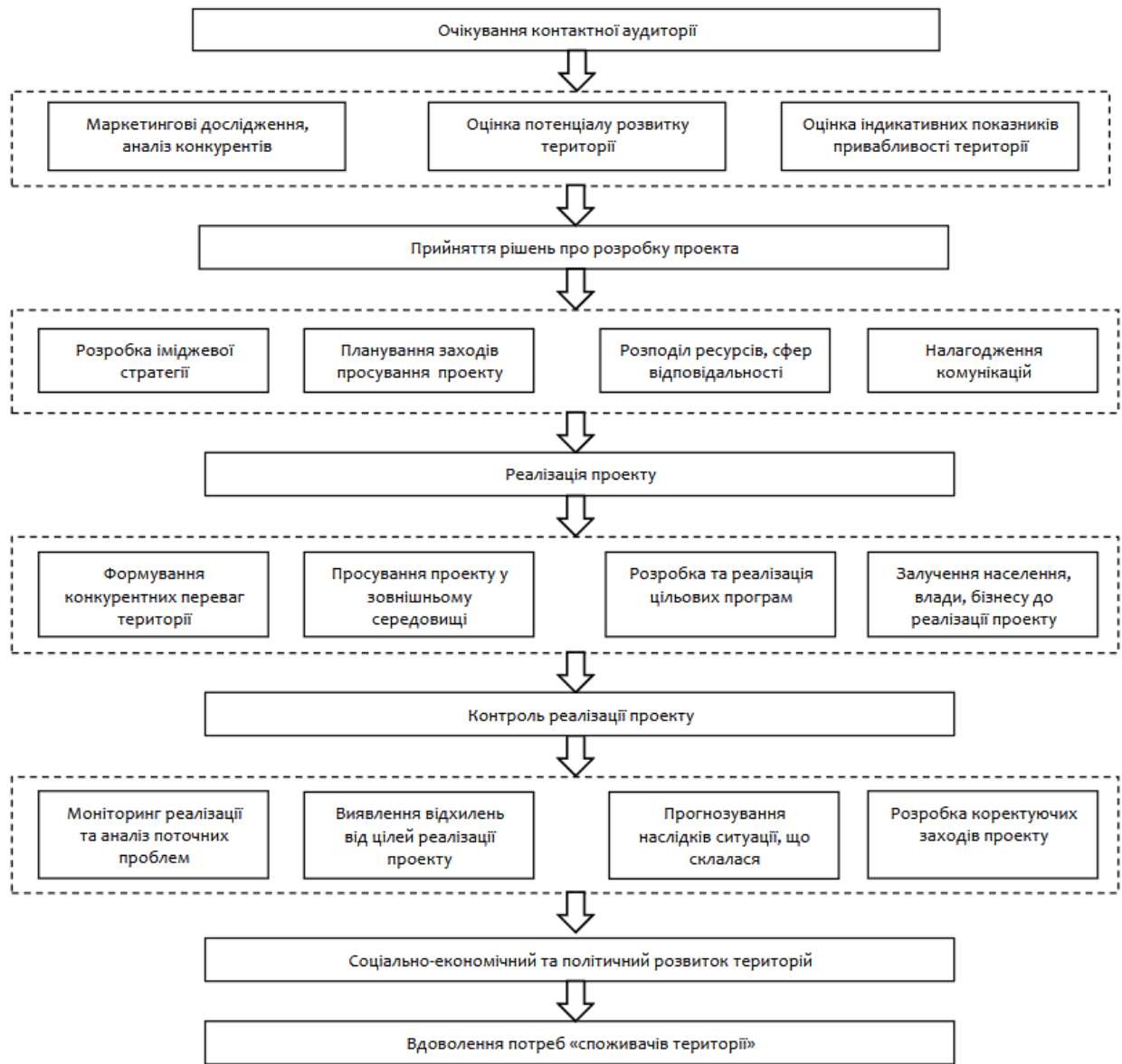

Рис. 3.5. Алгоритм створення іміджу території з позиції проектного підходу
Примітка. Сформовано на основі [16]

Розвиток інфраструктури історико-культурного, туристичного, соціального, екологічного характеру уможливить отримання:

- економічного (доходи місцевого бюджету, залучення інвестицій у територіальний розвиток тощо);
- соціального (створення нових робочих місць, адаптування молоді до трудової діяльності тощо);
- екологічного (чисте довкілля, енергозбереження тощо);
- іміджевого (позитивне сприйняття ТГ мешканцями і гостями, залучення нових інвесторів тощо) ефектів.